

IPLOad

Maandoverzicht vragen en websitebezoek
januari 2024

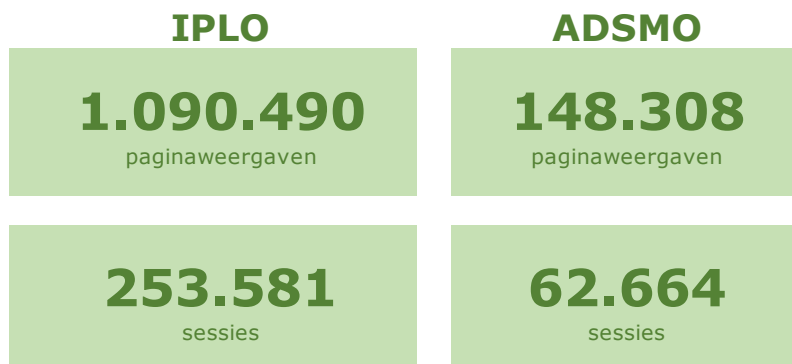
Het Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) adviseert overheden en andere professionele gebruikers bij vragen over de leefomgeving. IPLO verbindt daarbij kennis over de Omgevingswet met inhoudelijke expertise (Milieu, Bodem, Water, Geluid, Lucht, etc.). IPLO geeft integraal uitleg over het toepassen van de Omgevingswet en het gebruik van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in de praktijk. Het maandoverzicht laat zien waar onze doelgroepen vragen over hebben.

Dit overzicht is gebaseerd op bezoekinformatie van de websites iplo.nl en AandeslagmetdeOmgevingswet.nl¹ en de vragen die via de helpdesk aan de IPLO-experts gesteld zijn.

Deze IPLOad is de eerste maandrapportage na de inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2024. Dit is duidelijk te zien in de stijging van het webbezoek en de vraagaantallen. Ook de aard van de vragen en de herkomst van de vraagstellers is gewijzigd.

Bezoek aan de websites

Het bezoek aan iplo.nl is voor het eerst gestegen tot boven een miljoen paginaweergaven en meer dan 250.000 sessies per maand. Ook het bezoek van AandeslagmetdeOmgevingswet.nl is gestegen ten opzichte van december.

Waar zoeken bezoekers naar?

Naast de zoektermen IPLO en ADSMO (met tekstvarianten) waren dit de populairste zoektermen op Google:

IPLO

- Besluit bouwwerken leefomgeving
- Regels op de kaart
- Besluit activiteiten leefomgeving
- DSO
- Omgevingswet

ADSMO

- Ruimtelijke plannen
- DSO
- Omgevingswet
- TAM-IMRO
- Regels op de kaart

¹ AandeslagmetdeOmgevingswet.nl bevat informatie voor overheden over de implementatie van de Omgevingswet.

Binnen de website zochten gebruikers het meest naar:

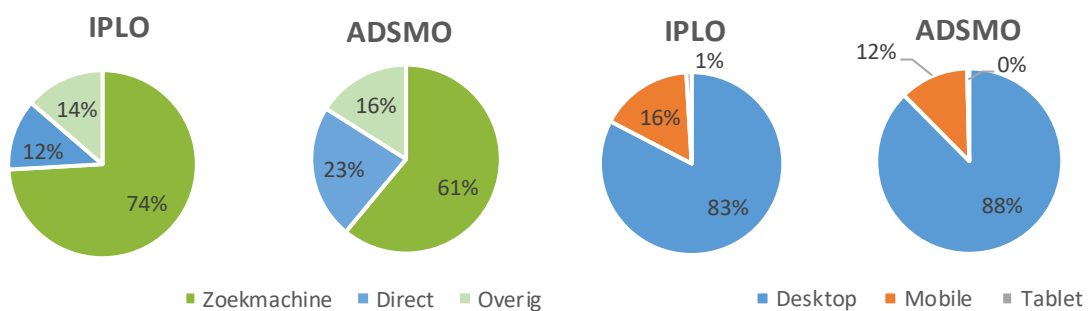
IPLO

- Bruidsschat
- Bbl
- Overgangsrecht
- Asbest
- Bal

ADSMO

- Klikdemo special
- Inlooppreekuur DSO
- Omgevingswet
- Spreekuur
- Regels op de kaart

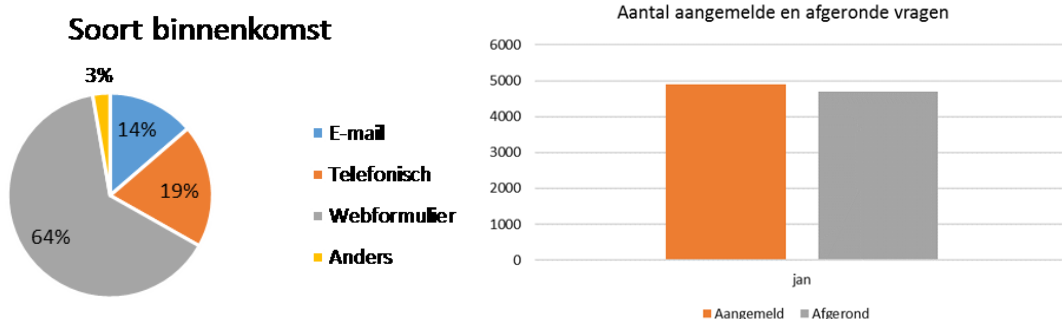
Hoe komen onze bezoekers naar de websites?

Op 11 januari verzonden we de maandelijkse nieuwsbrief van het IPLO. De volledige nieuwsbrief zorgde voor 1339 sessies op de website. Het best bekeken artikel was [Omgevingswet in werking, alle informatie gebundeld](#). Wil je de nieuwsbrief ook ontvangen of eerdere uitgaven bekijken? Ga dan naar <https://iplo.nl/nieuwsbrief/>.

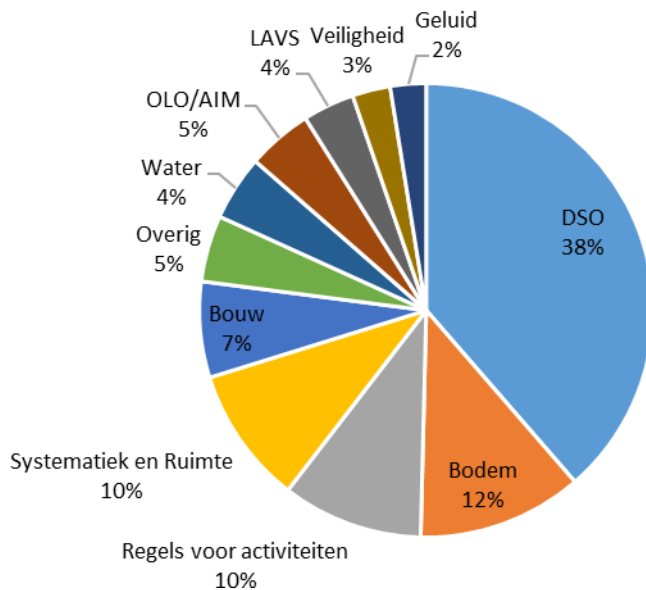
Vragen en beantwoording

In januari zijn er 4907 vragen gesteld aan het IPLO en zijn er 4698 afgehandeld. Ongeveer een vijfde van de vragen wordt per telefoon gesteld, 14% via e-mail en 64% komt via de verschillende webformulieren binnen.

Naast vragen van medewerkers van overheden ontvangt IPLO sinds de inwerkingtreding ook meer vragen van particulieren en medewerkers van bedrijven. Een deel van de vragen kan IPLO niet beantwoorden omdat het over lokale situaties gaat. Dit leidt in 4% van de gevallen tot een doorverwijzing.

Een kleine 40% van de vragen ging over het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daarnaast ging globaal gezien 12% over bodem, 10% over regels voor activiteiten; 10% over de systematiek van de wetgeving en over ruimte, 7% over bouw en 4% over water. Overige vragen gingen o.a. over geluid en veiligheid. Ook zijn vragen gesteld over het (oude) OLO en AIM (5%) en over het Landelijk Asbestvolgsysteem, het LAVS (4%).

Vragen per thema

Systematiek en Ruimte

Zoals hiervoor aangegeven ging zo'n 10% van de vragen over de systematiek van de wetgeving en over ruimte. Opvallend, maar tegelijkertijd ook te verwachten, zijn de grote aantallen vragen over het overgangsrecht. Vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn er nog veel aanvragen en meldingen ingediend bij gemeenten en omgevingsdiensten. Op de website is hierover een aanvullende serie vraag-antwoordcombinaties opgenomen. Ook heeft IPLO een webinar gegeven i.s.m. de VNG over het overgangsrecht en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Ook zijn er al wat knelpunten in het overgangsrecht aan het licht gekomen, zoals een 'gat' in het overgangsrecht voor de zogenoemde omgevingsvergunning beperkte milieutoets uit de Wabo. Hierover is contact met het beleidsverantwoordelijke ministerie van BZK.

Bij het thema ruimte worden veel vragen gesteld over de regels van de bruidsschat omgevingsplan. Deze vragen gaan voor een groot deel over de omgevingsplanactiviteit voor bouwwerken, in samenhang met het binnenplans afwijken van het omgevingsplan, een buitenplanse omgevingsplanactiviteit en/of de technische bouwactiviteit. Deze materie wordt door de vraagstellers - medewerkers van overheden en adviesbureaus en af en toe particulieren- als ingewikkeld ervaren. De vragen gaan ook over hoe ze deze situaties in het DSO moeten aanvragen.

Ook komen er meer vragen binnen van particulieren, die willen weten of ze een vergunning moeten aanvragen voor een bepaalde werkzaamheid/een bepaalde locatie. Deze vragenstellers worden doorverwezen naar hun gemeente omdat IPLO geen informatie mag geven over lokaal beleid en regelgeving.

In januari is een periodiek overleg met de inhoudelijke deskundigen van de Directie Ruimtelijk Beleid van het ministerie van BZK opgestart. In dit overleg bespreken we complexe vraagstukken.

Geluid

Het aantal vragen over geluid in de eerste maand van 2024 is bijna de helft van het totaal aantal zoals gesteld in 2023. De vragen gingen vooral over overgangsrecht, geluidonderzoek en activiteiten. De vraagstellers zijn met name medewerkers van adviesbureaus. De website is aangevuld met informatie over geluidonderzoek voor activiteiten die liggen op een geluidgezoneerd industrieterrein. Het team geluid plukt nu de vruchten van een goede voorbereiding, zoals een periodiek overleg over gestelde vragen met DGMI en BZK en de samenwerking met het RIVM.

Bouw

Zo'n 7% van de vragen gaat over (vergunningvrij) bouwen en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Uit de vragen wordt zichtbaar dat er veel interpretatievraagstukken zijn, als gevolg van de stapsgewijze inwerkingtreding van de Wkb en doordat de systematiek van vergunningvrij bouwen op onderdelen gewijzigd is. Die worden met het ministerie van BZK besproken.

Het valt op dat het aantal vragen van medewerkers van adviesbureaus en particulieren erg hoog is, waarbij voor particulieren geldt dat IPLO de vraag vaak niet of maar ten dele kan beantwoorden omdat vragen van particulieren over het thema bouw vaak een lokale situatie betreft.

Regels voor activiteiten, incl. veiligheid

Onder regels voor activiteiten vallen verschillende onderwerpen, van de systematiek van het Bal en vergunningverlening (VTH) tot inhoudelijke onderwerpen als veiligheid, landbouw, lucht en asbest. Met name bij de behandelaarsgroepen Bal-VTH en Veiligheid is de druk hoog. In zijn algemeenheid valt op dat het aantal vragen van adviesbureau-medewerkers bij deze onderwerpen hoog is.

- Bal-milieubelastende activiteiten: Hier zijn veel vragen over overgangsrecht.
- Veiligheid: Naast de begin januari gebruikelijke vragen over vuurwerk, kwamen er veel vragen binnen over de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS). Opvallend is het aantal vragen over de Lithium-ion batterijen.
- Landbouw: Er zijn veel vragen over het overgangsrecht en de toepassing van de regels van het Bal, Bkl en het omgevingsplan en de bruidsschat. Er zijn relatief veel vragen over of bepaalde diersoorten en dieraantallen wel of niet onder het Bal vallen. De aanwijzing van de milieubelastende activiteit dus.
- Lucht: Wat hier opvalt is de grote diversiteit aan vragen, waaronder o.a. overgangsrecht en keuringen van stookinstallaties.
Verder meer vragen over 'Waarom iets wel of niet in de nieuwe regelgeving staat, of 'Klopt het dat het niet meer geregeld is dat...'. De doelgroep begint zich nu meer bewust te worden van de verschillen die er zijn tussen nieuwe en oude regelgeving.
Natuur: Opvallend is dat het aantal medewerkers van bedrijven dat vragen heeft gesteld over natuur even groot is als het aantal medewerkers van gemeenten en omgevingsdiensten bij elkaar dat vragen heeft gesteld. Verder is het opvallend dat vragen gaan over 'aangehaakte natuuraanvragen', soms in combinatie met nog lopende aanvragen (onder het oude recht). Er wordt o.a. gevraagd hoe het proces dan in elkaar zit en of het nog los te trekken is (ja/nee). Dit betreft dus ook overgangsrecht.
- Asbest: Het vraagaanbod is stabiel laag. Wel is er een voorzichtige toename in het aandeel van vragen met betrekking tot (de verschuiving van) de regelgeving (Bal/Bbl) in relatie tot het Asbestverwijderingsbesluit.

Bodem

In de eerste maand na inwerkingtreding zijn de meeste vragen gesteld over de regels voor de bodemactiviteiten uit het Bal en uit de Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022). Waar eind 2023 de vragen vooral gesteld werden door medewerkers van omgevingsdiensten, (grotere) adviesbureaus en gemeenten, zien we nu meer vragen vanuit het bedrijfsleven. In januari was dit het opvallendst:

- De uitvoeringspraktijk moet erg wennen aan het melden van de activiteiten graven in de bodem en toepassen van grond of baggerspecie via het nieuwe Omgevingsloket. Omgevingsdienstmedewerkers geven aan dat meldingen vaak onvolledig zijn of nog via het oude Meldpunt bodemkwaliteit gedaan worden. Vanuit het IPLO bieden we als hulpmiddel [instructievideo's van de meest voorkomende bodemactiviteiten](#) aan. Ook is de wegwijzer Omgevingswet (voor de serviceketen overheden) aangevuld met vragen over bodem.
- Medewerkers van bedrijven en omgevingsdiensten stellen vragen over de regels voor milieuverklaringen bodemkwaliteit uit de Rbk 2022. Deze regels zijn van belang voor het vertrouwen in het hergebruik van bouwstoffen, grond of baggerspecie. De regels zijn niet nieuw, maar slechts verduidelijkt. Niettemin is het sentiment bij de vraagstellers dat deze regels tot extra administratieve lasten leiden.
- Medewerkers van adviesbureaus en ook omgevingsdiensten willen weten aan welke normen ze de resultaten van bodemonderzoek moeten toetsen. Vermoedelijk moeten zij de standaard formats van rapportages aanpassen omdat deze normen nu decentraal bepaald kunnen worden.
- Naast interpretatievragen over regelgeving die deels aangepast is onder de Omgevingswet, komen er ook vragen over ongewijzigde regels. Het lijkt erop dat vraagstellers deze stelselwijziging soms ook gebruiken om 'oude' vraagstukken opnieuw ter discussie te stellen.
- Gemeenten gaan aan de slag met de regels voor bouwen op verontreinigde bodem en stellen regels over hun eigen (bruidsschat)regels uit het omgevingsplan.

Water

In januari zijn 218 watervragen afgehandeld. 89% hiervan is Omgevingswetgerelateerd.

- Een opvallend punt is de herkomst van veel vragen. Medewerkers van bedrijven hebben de weg naar het IPLO heel duidelijk rechtstreeks gevonden. Met 22% van het aantal ingekomen vragen zijn zij op dit moment de belangrijkste doelgroep voor het thema Water. Samen met particulieren/burgers (16%) en medewerkers van adviesbureaus (15%) vertegenwoordigen zij 53% van alle vraagstellers binnen het thema Water. Medewerkers van omgevingsdiensten (14%) en waterschappen (13%) maken de top 5 compleet.
- Inhoudelijk gaan wederom veel vragen over (functioneel beheer van) applicaties en modellen: verzoeken om toegang tot modelleringssoftware en andere downloads hebben we het vaakst behandeld.
- Een prominente 2e plek is voor vragen over lozingsactiviteiten. Deze hebben in de Omgevingswet en de bijbehorende besluiten (Bal en Bkl) een bijzondere status, waardoor vraagstellers het als ingewikkeld ervaren. Dat blijkt uit de vragen en de overleggen die we als team Waterketen met verschillende indieners hebben gehad. Inhoudelijk gaan vragen vooral over "Waar staat het?" en interpretatievraagstukken als "Mijn casus kan onder meerdere artikelen vallen, wat is juist?" en "Ik vind deze specifieke situatie niet terug in de wet, waar moet ik beginnen met zoeken?". Maar ook heel algemeen als: "Ik wil dit, waar valt dit nu onder?" Specifieke lozingsregels zijn nu veel meer decentraal geregeld, dus vanuit IPLO moeten we regelmatig verwijzen naar het bevoegd gezag (in casu het waterschap of de gemeente). Vooral particulieren en medewerkers van bedrijven moeten we vaak doorverwijzen.
- Een deel van de vragen zijn complexer en leiden tot aanvullende/verhelderende vragen, zoals: "Bedankt voor het antwoord, maar begrijp ik nu goed dat...?" of "Top, bedankt, dat roept ook de

volgende vraag op: ...". Dit maakt dat we netto langer met het beantwoorden van vragen bezig zijn. De langere behandeltijd begrijpen mensen over het algemeen goed, mede door het persoonlijk contact en de duidelijke communicatie met de vraagstellers.

- Tegelijkertijd komen er ook vragen voor waarbij het kennelijk erg makkelijk is om IPLO te benaderen en niet zelf even te zoeken (denk aan vragen over de plek van de bepalingen in de wet). Soms zijn dit medewerkers van bedrijven waarbij blijkt dat men een sparringpartner zoekt en daarbij het bevoegd gezag overslaat. IPLO kan in deze gevallen feitelijke informatie geven, maar geeft geen advies.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

In januari zijn 1814 vragen over het DSO afgehandeld. De grootste verandering in vergelijking met de periode voor inwerkingtreding is de aard van de vraagsteller. Naast medewerkers van overheden en bedrijven stellen nu ook burgers vragen. We zien dat na medewerkers van gemeenten (34%) de medewerkers van bedrijven (29%) en particulieren (11%) de grootste groepen vraagstellers zijn.

De meeste vragen vallen binnen de subcategorieën Aanvragen en melden en Regels op de kaart. Het onderwerp Machtigen leidt tot veel vragen bij medewerkers van bedrijven. Vragen van particulieren gaan voornamelijk over de Vergunningcheck.

Alhoewel de toename van vragen van particulieren en bedrijven (afgezien van softwareleveranciers of adviesbureaus) zorgt voor een flinke stijging in het totaal aantal vragen, is de doorlooptijd van de afhandeling van deze vragen korter. Dit komt enerzijds doordat de vragen inhoudelijk makkelijker te beantwoorden zijn en anderzijds doordat een deel van de vragen tot een doorverwijzing leidt naar de gemeente/het bevoegd gezag. Dit leidt soms wel tot enige frustratie bij de vragenstellers (gevoel van kastje-muur), zeker als de gemeente ze eerder naar IPLO verwezen heeft. IPLO kan echter geen vragen over decentrale regels beantwoorden, ook niet als dit de vragenbomen in het DSO betreft.

Omgevingsloket Online / Activiteitenbesluit Internet Module (OLO/AIM)

De vragen die we krijgen sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan over lopende aanvragen en aanvragen die in vooroverleg zijn. De vragen gaan voornamelijk over de overgang naar het nieuwe Omgevingsloket en de wijzigingen in de functionaliteit van het nieuwe Omgevingsloket Online. We zien relatief weinig vragen over de functionaliteiten die ongewijzigd zijn gebleven van oud naar nieuw. Medewerkers van bedrijven stellen vragen over waar ze op het Omgevingsloket Online kunnen inloggen met eHerkenning. Particulieren en medewerkers van bedrijven stellen vragen over waar ze de ingediende aanvraag kunnen terugvinden en aanvullen. Medewerkers van het bevoegd gezag stellen vragen over het toevoegen van werkzaamheden bij lopende aanvragen en de functionaliteit om papieren aanvragen te digitaliseren. Over de AIM worden voornamelijk vragen gesteld over de mogelijkheden om een melding Activiteitenbesluit in te dienen bij een lopende Wabo-aanvraag.

Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS)

De LAVS-applicatie is geruime tijd vrij gebleven van grootschalige verstoringen. Wel zijn er met regelmaat kleinschalige verstoringen, ook bij ketendiensten, die invloed hebben op het gebruik van het LAVS. Dit heeft voor de helpdesk niet geleid tot een significante vraagtoename; het aanbod in januari was laag. Op de achtergrond is er in januari een technische release doorgevoerd. Een vervolgrelease wordt verder doorgetest. Het eerste deel van deze release is zonder problemen (voor de eindgebruikers) verlopen.

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet is een toename te zien in de vragen rondom het doen van een sloopmelding ('met asbest'), zowel algemeen alsook in relatie tot het LAVS. Deze vragen pakken we gezamenlijk met de Helpdesk DSO op.

Signalen

Naast inhoudelijke vragen is in januari ook een aantal signalen binnengekomen over de inhoud van de regels en over het DSO. Bijvoorbeeld een signaal over een mogelijk verkeerde verwijzing in het Bal of een vraag over de impact van een gewijzigde NEN-norm. Deze signalen geven we door aan het desbetreffende ministerie en/of plaatsen we op de beheerlijst. Signalen over (on-)gewenste functionaliteiten in het DSO worden conform afspraak doorgezet naar de Tactische Beheer Organisatie (TBO).

Bijdragen kennis IPLO

Naast vraagbeantwoording binnen de helpdesk dragen de medewerkers van het Informatiepunt Leefomgeving ook bij aan webinars, klikdemo's en vragenuren. In januari leverden IPLO-experts een inhoudelijke bijdrage aan:

Kennisinbreng Inregelen/oefenen

- Klikdemo's
- Klikdemo special Bodem: inbreng expertise Bodem
- Inregeltesten meldingen bodemactiviteiten via DSO
- Script klikdemo Omgevingsdienst NL
- Script klikdemo agrarisch

Kennisinbreng Bijeenkomsten/implementatieproducten

- Spreekuren ADS: systematiek Omgevingswet en Planvorming en DSO
- Toetsen implementatieproducten: inbreng expertise systematiek Omgevingswet en Planvorming
- Kennissessies ontvangen meldingen bodem milieubelastende activiteiten via DSO
- Webinar overgangsrecht VTH-netwerk VNG

Dit is een gezamenlijke uitgave van:

Informatiepunt Leefomgeving en Programma Aan de slag met de Omgevingswet

<https://iplo.nl/> en <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/>

16 februari 2024